

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **NORTH VIDEO s.r.o.**, se sídlem Mezní 3430/3a, Ústí nad Labem, zast. Mgr. Emilem Doleželem, advokátem se sídlem Jana Masaryka 252/6, Praha 2, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 12. 2021, č. j. 15 Af 113/2017-80,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 12. 2021, č. j. 15 Af 113/2017-80, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2017, č. j. 41567/17/5000-10480-710970.

[2] Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky a potvrdil platební výměr Finančního úřadu pro Ústecký kraj (dále jen „správce daně“) ze dne 26. 1. 2017, č. j. 107001/ 17/2500-31471-507178, kterým byl stěžovatelce dle § 44a odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“), vyměřen odvod do státního rozpočtu za porušení rozpočtové kázně v částce 8 700 000 Kč, a to z důvodu nesplnění podmínky zachování a obsazení pracovních míst po dobu 5 let ode dne 30. 5. 2008.

II. Řízení před krajským soudem

[3] Stěžovatelka napadla rozhodnutí žalovaného u krajského soudu správní žalobou, v níž argumentovala neočekávaným vývojem na poli informačních technologií, jakož i tím, že bylo sjednáno pouze obsazení dohodnutého počtu pracovních míst do dne 30. 11. 2009,

dohoda o hmotné podpoře vytváření nových pracovních míst ze dne 15. 5. 2008 (dále jen „Dohoda“) však neobsahovala žádnou povinnost tato pracovní místa udržet po dobu dalších 5 let; to samé platí o rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu ze dne 21. 12. 2006. Podle stěžovatelky nebylo na místě použití § 6a odst. 3 zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o investičních pobídkách“), neboť toto ustanovení je dispozitivní a Dohoda (jež měla dle stěžovatelky obsahovat všechny podmínky podpory) jeho aplikaci vyloučila. Stěžovatelka dále namítala, že již v rámci předchozí daňové kontroly bylo v protokolu ze dne 2. 5. 2011 vysloveno, že poskytnutá podpora byla čerpána oprávněně a porušení rozpočtové kázně nebylo zjištěno. Dalšími námitkami stěžovatelky byly nesplnění podmínky § 6a odst. 3 zákona o investičních pobídkách, nesprávně stanovený počet míst, jež měla udržet, a rovněž změna závěrů daňové kontroly. Podle stěžovatelky správní orgány nepostupovaly v souladu se zásadou *in dubio mitius* a s judikaturou Nejvyššího správního soudu, když neposuzovaly nutnost vrátit celou poskytnutou dotaci ve světle konkrétního porušení rozpočtové kázně v souladu s principem proporcionality.

[4] Usnesením ze dne 14. 11. 2017, č. j. 15 Af 113/2017-27, krajský soud přiznal žalobě odkladný účinek. Ve svém vyjádření ze dne 19. 12. 2017 stěžovatelka uvedla, že nesouhlasí s tím, aby o věci bylo rozhodnuto bez jednání. Usnesením ze dne 18. 10. 2021, č. j. 15 Af 113/2017-50, bylo ve věci nařízeno ústní jednání na 24. 11. 2021. Dne 22. 11. 2021 byla krajskému soudu doručena žádost zástupce stěžovatelky o odročení soudního jednání, a to z důvodu pracovní neschopnosti zástupce stěžovatelky, k níž byl přiložen snímek obrazovky s vyplněným formulářem neschopenky na jméno zástupce stěžovatelky ode dne 22. 11. 2021. Usnesením ze dne 23. 11. 2021, č. j. 15 Af 113/2017-58, bylo ústní jednání odročeno na 8. 12. 2021, 10:00.

[5] Žalovaný požádal dne 6. 12. 2021 o odročení jednání z důvodu účasti vyřizující osoby na pohřbu. Žalovaný navrhl jako nový termín jednání 15. 12. 2021, neboť na tento den bylo nařízeno jednání v jiné věci mezi týmiž stranami. Přípisem ze dne 7. 12. 2021, č. j. 15 Af 113/2017-64, krajský soud žalovanému sdělil, že k odročení jednání nepřistoupí, neboť tvrzený důvod omluvy (účast na pohřbu) nebyl nikterak doložen a nebylo rovněž zdůvodněno, proč vyřizující osobu nemůže zastoupit jiná úřední osoba žalovaného. Dne 7. 12. 2021 byla následně krajskému soudu doručena žádost zástupce stěžovatelky o odročení soudního jednání, kde zástupce stěžovatelky uvedl, že je v nečekané pracovní neschopnosti a nemůže cestovat. Podáním ze dne 8. 12. 2021 byla žádost zopakována a byla k ní přiložen rovněž snímek obrazovky s vyplněným formulářem neschopenky na jméno zástupce stěžovatelky ode dne 7. 12. 2021.

[6] Ústní jednání se konalo dne 8. 12. 2021 bez přítomnosti stěžovatelky i jejího zástupce. Krajský soud neshledal omluvu zástupce stěžovatelky řádnou, neboť nebyla doložena rozhodnutím lékaře o dočasné pracovní neschopnosti, ani jiným potvrzením lékaře či lékařskou zprávou. Snímek obrazovky rozpracované neschopenky ze dne 7. 12. 2021 zaslaný z e-mailové adresy zástupce stěžovatelky nepovažoval soud za dostatečný doklad o jeho pracovní neschopnosti. Krajský soud konstatoval, že nemohl posoudit, zda onemocnění zástupce stěžovatelky je skutečně takového charakteru, že znemožňuje účast při jednání soudu. Podle krajského soudu v žádosti o odročení chybělo rovněž zdůvodnění, proč nebylo možno zajistit substituta.

[7] Krajský soud pro zjevnou nadbytečnost zamítl návrh na doplnění dokazování výsledkem jednání stěžovatelky a neprováděl ani žádné jiné dokazování. V napadeném rozsudku pak vyhodnotil všechny žalobní námitky jako nedůvodné a žalobu podle § 78

pokračování

odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž podstatou je námitka porušení ústavních práv (čl. 36 odst. 2, čl. 37 odst. 2 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), jehož se měl dopustit krajský soud tím, že rozhodl na jednání v nepřítomnosti stěžovatelky i jejího zástupce. Stěžovatelka uvádí, že dne 7. 12. 2021 byla soudu zaslána omluva zástupce stěžovatelky z jednání spojená s žádostí o odročení, k níž bylo připojeno potvrzení o pracovní neschopnosti zástupce stěžovatelky. Stěžovatelka namítá, že není úkolem soudu posuzovat povahu zdravotních obtíží jejího zástupce – pokud ošetřující lékařka shledala zástupce stěžovatelky (s vědomím toho, že je to advokát) práce neschopným, nepochybně se to vztahuje i na účast na soudním jednání a soud nemá právo tento závěr přehodnocovat. Stěžovatelka připomněla, že od 1. 1. 2020 jsou potvrzení o pracovní neschopnosti vystavována pouze elektronicky prostřednictvím tzv. eNeschopenky, přičemž stav „*ve zpracování*“ je údaj České správy sociálního zabezpečení. Podle stěžovatelky dokládána eNeschopenka měla své unikátní číslo a byla řádně zadána do systému, neexistovaly žádné další doklady, které by bylo možné soudu doložit.

[9] Stěžovatelka upozorňuje, že soud mohl v případě pochybností kontaktovat jejího zástupce či přímo ošetřující lékařku, což neučinil. Zároveň stěžovatelka namítá, že její zástupce je samostatně podnikající advokát a zdravotní stav mu nedovoloval dostavit se do kanceláře a předat podklady. Navíc by nebylo možné připravit substituta na jednání za jediný den. Zástupce stěžovatelky tak neměl možnost osobně působit na členy senátu krajského soudu, což mělo za následek odmítnutí provedení navržených důkazních prostředků a negativní rozhodnutí ve věci. Podle stěžovatelky byl porušen § 49 odst. 3 a § 50 s. ř. s., což mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatelka rovněž připomněla, že žaloba byla podána již v roce 2017 a soud byl čtyři roky nečinný. Ke kasační stížnosti byl přiložen výpis ze seznamu advokátů České advokátní komory (jímž stěžovatelka navrhuje doložit, že její zástupce působí jako samostatný advokát) a kopii lékařské zprávy ze dne 14. 12. 2021 (jíž navrhuje doložit, že stav zástupce stěžovatelky odpovídal pracovní neschopnosti).

[10] V druhé části kasační stížnosti stěžovatelka formuluje své kasační námitky ve vztahu k věcnému obsahu napadeného rozsudku, neboť krajský soud podle ní nesprávně posoudil i tu část argumentace, kterou měl k dispozici z písemných podání. Rovněž v souvislosti s těmito kasačními námitkami stěžovatelka opakovaně připomíná, že pokud by byl její zástupce přítomen na jednání krajského soudu, mohly být sporné otázky objasněny.

[11] Podle žalovaného krajský soud dostatečně přesvědčivě odůvodnil, proč přistoupil k projednání věci bez přítomnosti stěžovatelky a jejího zástupce. Žalovaný připomíná, že na ústním jednání dne 8. 12. 2012 nebylo prováděno žádné dokazování. Dále se žalovaný vyjadřuje k jednotlivým věcným námitkám předneseným v kasační stížnosti.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je řádně zastoupena. Poté přezkoumal

napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k následujícímu závěru.

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod platí, že *„[k]aždý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem.“* Výkladem tohoto ustanovení se mnohokrát zabýval Ústavní soud, který např. v právní větě nálezu ze dne 28. 8. 2002, sp. zn. I. ÚS 729/01, publ. pod č. N 108/27 SbNU 205, zdůraznil: *„Případné zásahy do základních práv nebo svobod a tedy i jejich omezení musí být interpretováno restriktivně a nikoliv extenzivně. Zejména je třeba respektovat zásadu, že při omezení základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a že taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena (čl. 4 odst. 4 Listiny). Jestliže tedy podle ustanovení § 101 odst. 2 o. s. ř. (poznámka: ve znění před účinností zákona č. 30/2000 Sb.) platilo, že ‚nedostaví-li se řádně předvolaný účastník k jednání, ani nepožádal z důležitého důvodu o odročení, může soud věc projednat v nepřítomnosti takového účastníka, přihlédne přitom k obsahu spisu a dosud provedeným důkazům‘, je zřejmé, že tuto zákonnou výjimku ze základního práva zakotveného v čl. 38 odst. 2 Listiny nelze chápat způsobem rozšiřujícím.“*

[15] Aplikací čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod v oblasti správního soudnictví se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již ve svém rozsudku ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005-96, č. 558/2005 Sb. NSS, kde uvedl: *„Zásada bezprostřednosti soudního jednání není v čl. 38 odst. 2 větě první Listiny základních práv a svobod zakotvena samoúčelně – jejím smyslem a účelem je zajistit, aby soud přinejmenším v jedné soudní instanci s účastníkem vešel či mohl vejít (požaduje-li to účastník) v osobní kontakt a aby účastník mohl soudu bezprostředně a přímo sdělit svoji verzi toho, co je předmětem rozhodování, a poukázat na skutečnosti svědčící ve prospěch této verze, a to i v případě, že soud na základě dosud získaných informací z vyjádření účastníků a ze správního spisu má (a třeba i, jak se nakonec ukáže, oprávněně) za to, že účastník soudu žádnou relevantní informaci neposkytne. Uvedená zásada je samozřejmě akceptována v civilním i trestním soudnictví a není důvodu ji v soudnictví správním vytěsňovat.“*

[16] Rozšířený senát NSS však zároveň upozornil, že *„pokud účastník řízení či jeho zástupce svým chováním svoji neúčast způsobí a zavíní, a to z důvodů, které nelze omluvit“, lze právo na osobní účast na jednání soudu odeprít.*

[17] O tom svědčí rovněž § 49 odst. 3 s. ř. s., dle něhož *„[n]eúčast řádně předvolaných účastníků nebrání projednání a skončení věci, nejsou-li důvody pro odročení podle § 50“.* Odkazovaný § 50 s. ř. s., nadepsaný „Odročení jednání“, pak stanoví, že *„[z] důležitých důvodů může být jednání odročeno. Soud může odročit jednání též tehdy, jestliže to účastníci shodně navrhnou“.* Z citovaných zákonných ustanovení vyplývá, že k projednání a skončení věci může dojít pouze tehdy, pokud nejsou dány důvody pro odročení jednání, přičemž v souladu se shora odkazovanou judikaturou je v hraničních případech nutno posoudit věc ve prospěch umožnění přítomnosti účastníka řízení na ústním jednání.

[18] Jak je zřejmé z rekapitulace, v dané věci oba účastníci navrhli odročení jednání, jež se mělo konat dne 8. 12. 2021, ovšem tuto situaci nelze považovat za „shodný návrh“ ve smyslu § 50 s. ř. s., neboť účastníci nepostupovali ve vzájemné shodě, ale každý z nich

pokračování

nezávisle na druhé straně tvrdil existenci svých vážných důvodů pro odročení. Žádost stěžovatelky o odročení jednání byla navíc krajskému soudu doručena až poté, co krajský soud již odmítl žádost žalovaného, který tvrzené důvody pro odročení nedoložil. Zároveň bylo téměř nemožné, aby se žalovaný včas dozvěděl o žádosti stěžovatelky, jež byla podána 7. 12. 2021 (tedy pouhý den před termínem konání nařízeného jednání) ve 22:42, když jednání bylo nařízeno na 8. 12. 2021, 10:00 (lze připomenout, že sídlo žalovaného je v Brně a jednání se konalo v Ústí nad Labem). I s přihlédnutím k těmto okolnostem by ovšem bylo namístě podle § 50 s. ř. s. jednání odročit, pokud by byly dány důležité důvody.

[19] Co se týká náležitostí omluvy nutných k tomu, aby tvrzené důvody nepřítomnosti na nařízeném jednání mohly být považovány za vážné důvody ve smyslu § 50 s. ř. s., komentářová literatura (Z. Kühn, T. Kocourek, a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 414 an.) k omluvě zástupce účastníka řízení uvádí, že „[j]de-li o překážku na straně zástupce účastníka řízení, jehož předmětem činnosti je profesionální poskytování právních služeb (advokát, daňový poradce apod.), je třeba rovněž uvést, proč nelze zajistit substituta, který by při jednání zastoupil zástupce účastníka. Důvod žádosti o odročení jednání musí být vždy doložen potvrzením o skutečnosti, pro kterou je žádáno o odročení jednání (potvrzení lékaře, předvolání k jinému jednání, cestovní smlouva apod.).“ S tímto závěrem se již opakovaně ztotožnily různé senáty Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky ze dne 16. 12. 2020, č. j. 1 Afs 218/2020-43, ze dne 9. 11. 2021, č. j. 2 As 405/2020-40, či ze dne 15. 3. 2022, č. j. 4 Afs 352/2021-30).

[20] Zároveň je nutno upozornit, že podle nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2002, sp. zn. I. ÚS 729/01 soudy „*nejsou povinny akceptovat jakékoliv žádosti o odročení, neboť pak by v konkrétních případech mohlo ze strany některých účastníků řízení docházet k záměrným procesním obstrukcím.*“ Tentýž názor zastává rovněž Nejvyšší soud, který v rozsudku ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 21 Cdo 2839/2008, zdůraznil, že „*důležitost důvodu, pro který účastník řízení žádá o odročení jednání, soud posuzuje vždy s přihlédnutím ke všem okolnostem konkrétního případu. I když účastník řízení ve své žádosti uvádí důvod jinak způsobilý vést k závěru o odročení jednání (dalšího jednání), není soud vždy povinen takový důvod akceptovat, a to zejména tehdy, není-li využíván v souladu se smyslem a účelem ustanovení § 101 odst. 3 o. s. ř., ale k záměrným procesním obstrukcím, sledujícím především bezdůvodné protahování občanského soudního řízení a zvyšování nákladů s tím spojených; uvedený právní názor platí i ve vztahu k posouzení důvodnosti omluvy ve smyslu ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř.*“

[21] Možnost soudu bránit se proti případným obstrukcím ze strany účastníka řízení dovodil rovněž Ústavní soud v případě trestního řízení (nález ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. II. ÚS 2448/08, č. N 106/53 SbNU 331) a v neposlední řadě též Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku rozšířeného senátu NSS č. j. 2 Afs 5/2005-96, jehož právní věta zní: „*Požádá-li účastník před zahájením jednání o jeho odročení z důvodu pracovní neschopnosti, kterou osvědčí, a z okolností případu, zejména z účastníkovy dosavadního chování, zároveň není patrné, že omluva je motivována snahou prodlužovat soudní řízení, soud jednání odročí, neboť v daném případě jde o důležitý důvod ve smyslu § 50 s. ř. s.*“

[22] Jak vyplývá z výše uvedeného, opakované žádosti o odročení jednání, byť podávané ze zdánlivě legitimních důvodů, lze vyhodnotit jako obstrukční jednání a nadále jim nevyhovovat. Tak tomu může být obzvlášť v případě, kdy účastníkovi řízení svědčí odkladný účinek, jako tomu bylo v nyní projednávané věci. Pokud však soud dospěje k závěru, že žádost účastníka řízení o odročení jednání je obstrukční, musí tuto skutečnost explicitně uvést a pečlivě odůvodnit, jaké nestandardní okolnosti konkrétního případu jej

k takovému závěru vedou. Prostá skutečnost, že na straně daného účastníka či jeho zástupce došlo k důvodům pro odročení opakovaně, může být způsobena pouhou náhodou a nemusí bez dalšího nutně znamenat, že jde o obstrukční jednání, jehož důsledkem by mělo být faktické odepření osobní přítomnosti účastníka řízení či jeho zástupce na ústním jednání. Krajský soud v projednávaném případě takové odůvodnění neformuloval, zabýval se toliko důvodností omluvy a žádosti o odročení jednání ze dne 7. 12. 2021, doplněné dne 8. 12. 2021.

[23] Jak uvádí výše citovaná právní věta rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005-96, pracovní neschopnost účastníka řízení zásadně představuje důležitý důvod pro odročení jednání. Toto pravidlo lze nepochybně vztáhnout i na situaci, kdy zdravotní problémy zasáhnou zástupce účastníka řízení. V takové situaci však musí být v duchu výše uvedených judikaturních a teoretických východisek kumulativně naplněny tři podmínky: 1) zdravotní indispozice je takové povahy, že vylučuje možnost účasti na jednání; 2) není možné zajistit substituci a 3) tvrzené skutečnosti jsou odpovídajícím způsobem osvědčeny. Krajský soud dospěl k závěru, že v případě žádosti zástupce stěžovatelky o odročení nebyla naplněna žádná z těchto podmínek, Nejvyšší správní soud se však s tímto závěrem krajského soudu neztotožnil, a to z následujících důvodů.

IV. 1) Povaha zdravotní indispozice

[24] Stěžovatelce lze přisvědčit v tom, že soud není oprávněn požadovat po účastnících řízení a jejich zástupcích, aby sdělovali detaily ohledně svého zdravotního stavu. Účastníci řízení však nesou břemeno tvrzení rozhodných skutečností, aby soud mohl posoudit důvodnost jejich žádosti o odročení jednání. Je zřejmé, že například zlomenina horní končetiny odůvodňuje uznání dočasné pracovní neschopnosti, když výrazně omezuje možnost psát na klávesnici počítače, zároveň však nikterak nebrání samotné přítomnosti na soudním jednání. Nelze se tedy ztotožnit s argumentací stěžovatelky, dle níž již samotné uznání dočasné pracovní neschopnosti advokátovi prokazuje dostatečný důvod, pro který se advokát nemůže soudního jednání účastnit. Zároveň ale nelze potvrdit závěr krajského soudu, že zástupce stěžovatelky v projednávaném případě nesdělil nic o charakteru svého onemocnění. Zástupce stěžovatelky kromě tvrzení o pracovní neschopnosti v žádosti o odročení jednání explicitně uvedl, že nemůže cestovat. Z doloženého formuláře neschopenky lze zároveň vyčíst kód počáteční diagnózy – nelze tedy přisvědčit ani tomu, že zástupce stěžovatelky neuvedl o povaze svých zdravotních problémů vůbec nic.

IV. 2) Nemožnost zajištění substituce

[25] Z výše uvedené citace komentáře vyplývá legitimita požadavku krajského soudu, aby se advokát v případě své nenadálé zdravotní indispozice pokusil zajistit za sebe na nadcházející soudní jednání substitučního zástupce, případně alespoň uvedl, proč takovýto postup není možný. Na druhou stranu je však nutno přihlídnout k okolnostem konkrétního případu a posoudit, zda vůbec jakákoli snaha o zajištění substituta mohla mít šanci na úspěch. Pracovní neschopnost zástupce stěžovatelky započala dne 7. 12. 2021, tedy jediný den před nařízeným jednáním (jež se mělo konat v dopoledních hodinách), zároveň soud mohl jednoduše ověřit, zda advokát vykonává advokacii jako zaměstnanec, společník právnické osoby, či samostatně, a jestli je školitelem koncipientů. Za situace, kdy ze známých (či jednoduše dostupných) objektivních okolností nelze racionálně předpokládat možný úspěch snahy o zajištění substituta, lpění na uvedení této skutečnosti přímo v žádosti o odročení představuje podle Nejvyššího správního soudu přepjatý formalismus,

pokračování

zvláště s přihlédnutím ke skutečnosti, že v případě předchozí žádosti o odročení (podané navíc s větší časovou rezervou před termínem nařízeného jednání) se krajský soud možností substituce nikterak nezabýval, omluvu zástupce stěžovatelky akceptoval a jednání odročil.

IV. 3) Osvědčení tvrzených skutečností

[26] Zástupce stěžovatelky spatřuje naplnění třetí z podmínek, tedy prokázání svých tvrzení, v doložení snímku obrazovky ošetřující lékařky s vyplněným formulářem neschopenky, přičemž tvrdí, že žádné jiné podklady nebylo možno včas získat. Nejvyšší správní soud v první řadě upozorňuje, že snímek obrazovky nebyl přiložen k žádosti o odročení ze dne 7. 12. 2021, ale byl dodán dodatečně až dne 8. 12. 2021 v 8:43. Podle časových údajů ponechaných přímo v tomto obrázku byl vytvořen dne 8. 12. 2021 v 8:28, nejde tedy o přílohu zapomenutou, jak tvrdí zástupce stěžovatelky v průvodní e-mailové zprávě. Samotná tato skutečnost ale nepředstavuje důvod pro odmítnutí žádosti o odročení, neboť je pochopitelné, že v době zaslání žádosti ze dne 7. 12. 2021 v 22:42 již nebylo možné ošetřující lékařku zastihnout, ani krajský soud okolnosti doplnění přílohy žádosti nikterak nerozporuje.

[27] Krajský soud však nepovažoval pracovní neschopnost zástupce stěžovatelky za osvědčenou, neboť nebyla doložena rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti či potvrzením lékaře, ale pouhým snímkem obrazovky toliko „rozpracované“ neschopenky. Ze spisu krajského soudu však vyplývá, že předchozí žádost o odročení jednání ze dne 22. 11. 2021 byla formulována dokonce ještě stručněji, než žádost ze dne 7. 12. 2021 (neobsahovala tvrzení o tom, že zástupce stěžovatelky nemůže cestovat) a byla doložena úplně stejným způsobem, tedy snímkem obrazovky s vyplněným formulářem neschopenky ve stavu „Rozpracovaná“. Krajský soud tehdy nevyjádřil žádné pochybnosti, nepožadoval doložení potvrzení lékaře či přímo rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti, ani nepřistoupil k žádnému dalšímu ověřování zdravotního stavu zástupce stěžovatelky (např. prostřednictvím telefonátu ošetřující lékařce). Krajský soud omluvu přijal a žádosti o odročení jednání původně nařízeného na 24. 11. 2021 bez dalšího vyhověl (viz výše).

[28] Ač tedy v žádném případě nelze přisvědčit stěžovateli v tom, že snímek obrazovky lékaře (včetně ikon jiných používaných programů, aktuálního data a počasí a dokonce notifikace o nepodepsaných dokumentech) je jednoznačně věrohodným důkazním prostředkem a zároveň jediným možným způsobem doložení dočasné pracovní neschopnosti, je nutno upozornit, že krajský soud měl své pochybnosti formulovat již v souvislosti s předchozí omluvou zástupce stěžovatelky a přinejmenším jej upozornit, že zvolený způsob prokazování dočasné pracovní neschopnosti nebude již nadále považovat za dostatečný. Ve vyrozumění o odročení jednání, ani v žádné jiné písemnosti však krajský soud k takovému upozornění nepřistoupil, čímž správnost postupu zástupce stěžovatelky implicitně potvrdil.

[29] Tvrzení stěžovatelky, že krajský soud nekontaktoval ošetřující lékařku jejího zástupce, neodpovídá obsahu spisu: Dle úředního záznamu ze dne 8. 12. 2021, č. j. 15 Af 113/2017-76, se krajský soud pokusil v době mezi 9:30 a 10:00 celkem čtyřikrát telefonicky kontaktovat ošetřující lékařku zástupce stěžovatelky za účelem ověření údajů uvedených v zaslaném snímku obrazovky, žádný z hovorů však nebyl přijat. V této souvislosti je však nutno připomenout, že na podzim roku 2021 probíhala v České republice silná vlna pandemie onemocnění COVID-19, s níž se pojilo výrazné zatížení zdravotnického

systému, praktické lékaře nevyjímaje. Za účelem ochrany zdraví zdravotnických pracovníků a zároveň urychlení zpracování jednotlivých požadavků probíhala komunikace s pacienty především prostřednictvím telefonických hovorů. Pokud se tedy soudu nepodařilo ošetřující lékařku zástupce stěžovatelky telefonicky kontaktovat, nelze tuto skutečnost přičítat k tíži stěžovatelky, obzvláště s přihlédnutím k výše uvedeným závěrům Ústavního soudu stran zákazu extenzivního výkladu omezení základních práv a svobod. V takové situaci se nevyhovění žádosti o odročení (zvláště s přihlédnutím k výjimečné situaci probíhající pandemie) jeví jako překvapivé a neakceptovatelné.

[30] Nejvyšší správní soud nad rámec nutného odůvodnění upozorňuje, že pokud by bylo žádosti vyhověno, avšak následně nebylo prokázáno skutečné naplnění předestřených vážných zdravotních důvodů na straně zástupce stěžovatelky, tato skutečnost by již jednoznačně svědčila o obstrukčním jednání daného účastníka řízení (resp. jeho zástupce), s veškerými negativními důsledky pro případné budoucí žádosti o odročení.

[31] Jak vyplývá z výše uvedeného, Nejvyšší správní soud se již na základě informací obsažených ve spisu krajského soudu neztotožnil se závěrem krajského soudu, že zástupce stěžovatelky se k ústnímu jednání nedostavil bez náležité omluvy. Z tohoto důvodu by bylo provedení důkazů navrhovaných stěžovatelkou (potvrzení lékařky ze dne 14. 12. 2021, výpis z evidence České advokátní komory) nadbytečné.

[32] Nejvyšší správní soud uzavírá, že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Vzhledem k tomu, že již uvedený důvod postačuje na zrušení napadeného rozsudku a zároveň nelze předjímat další průběh řízení před krajským soudem, není namístě zabývat se zbylými kasačními námitkami.

V. Závěr a náklady řízení

[33] S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, proto napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[34] V dalším řízení je krajský soud vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), současně v novém rozhodnutí o věci rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 10. února 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu